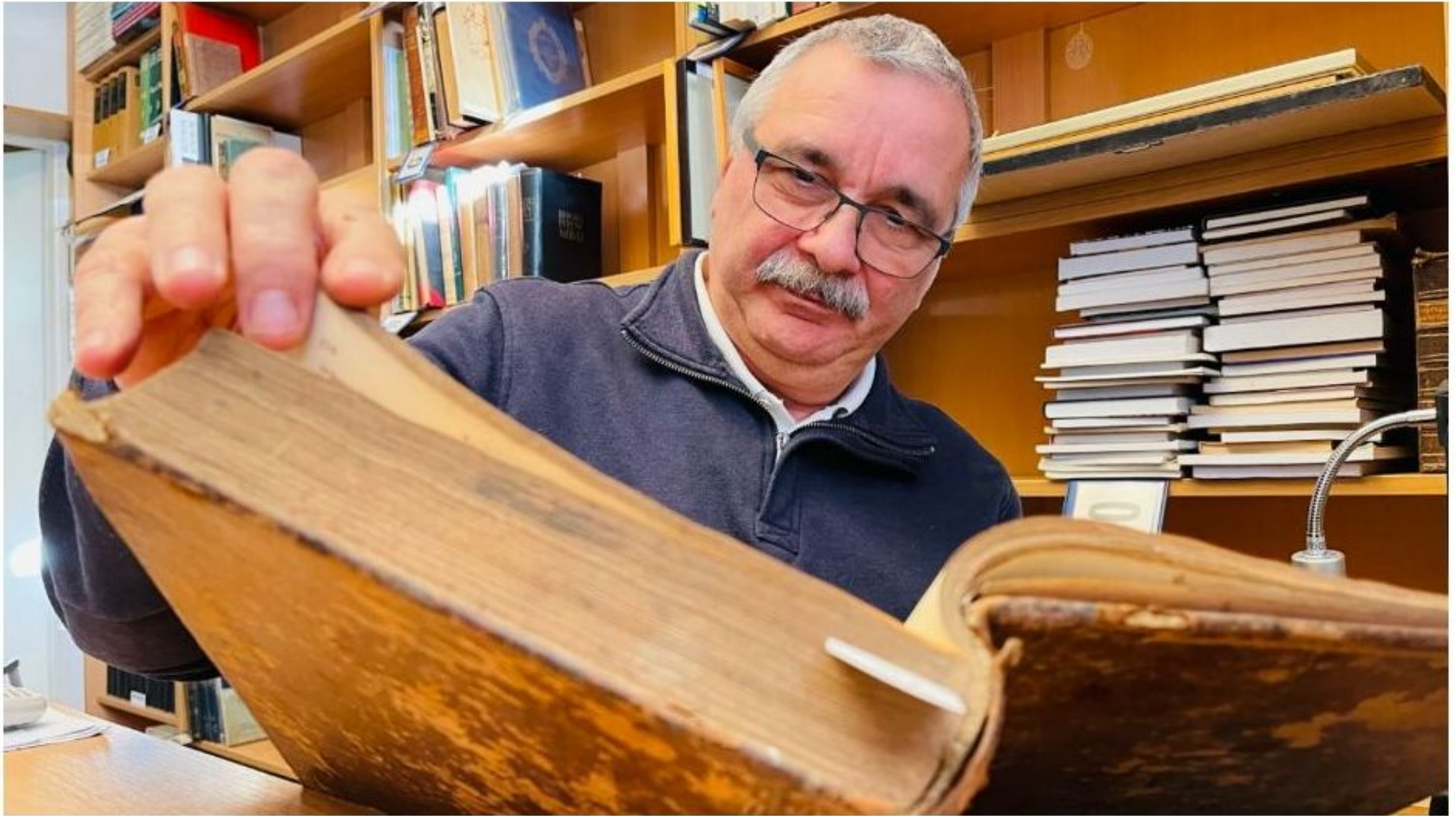


Egy régi vágású antikvárius, akinek az olaszok sztárfocistája is a vevője volt

„Ha az ember becsületes, az bizalmat szül, tiszteletet teremt és baráti kapcsolatot a gyűjtőkkel” – mondja Szőnyi Endre, aki 46 éve dolgozik az antik könyvek világában.

2024. november 25. 21:32

11 p 5 0 1 | Mentés



Sal Endre

Szerző követése

Ő az az ember, aki a [könyvárverés](#) vezetőjeként képes megállni és ezt mondani a mikrofonba: „Lassítani kellene a licitekkel uraim, mert ez a könyv nem olyan szép állapotú, nehogy megbánják.” Megteszi, pedig az ő jutaléka lesz kevesebb. Ő Szőnyi Endre, aki 46 éve kezdett dolgozni a Népszínház utcai [antikváriumában](#), pedig a családjában senkinek sem volt különösebb kötődése a könyvekhez. „Az apai nagyszüleim Temesváron éltek, de a második bécsi döntés után, amikor a város román kézen maradt, egy vonat tetején utazva hagyták hátra az addigi életüket és kezdtek újat Budapesten. Édesapám jogászember volt, már nem él és édesanyám is meghalt korán” – mondja.

EZT IS AJÁNLJUK A TÉMÁBAN

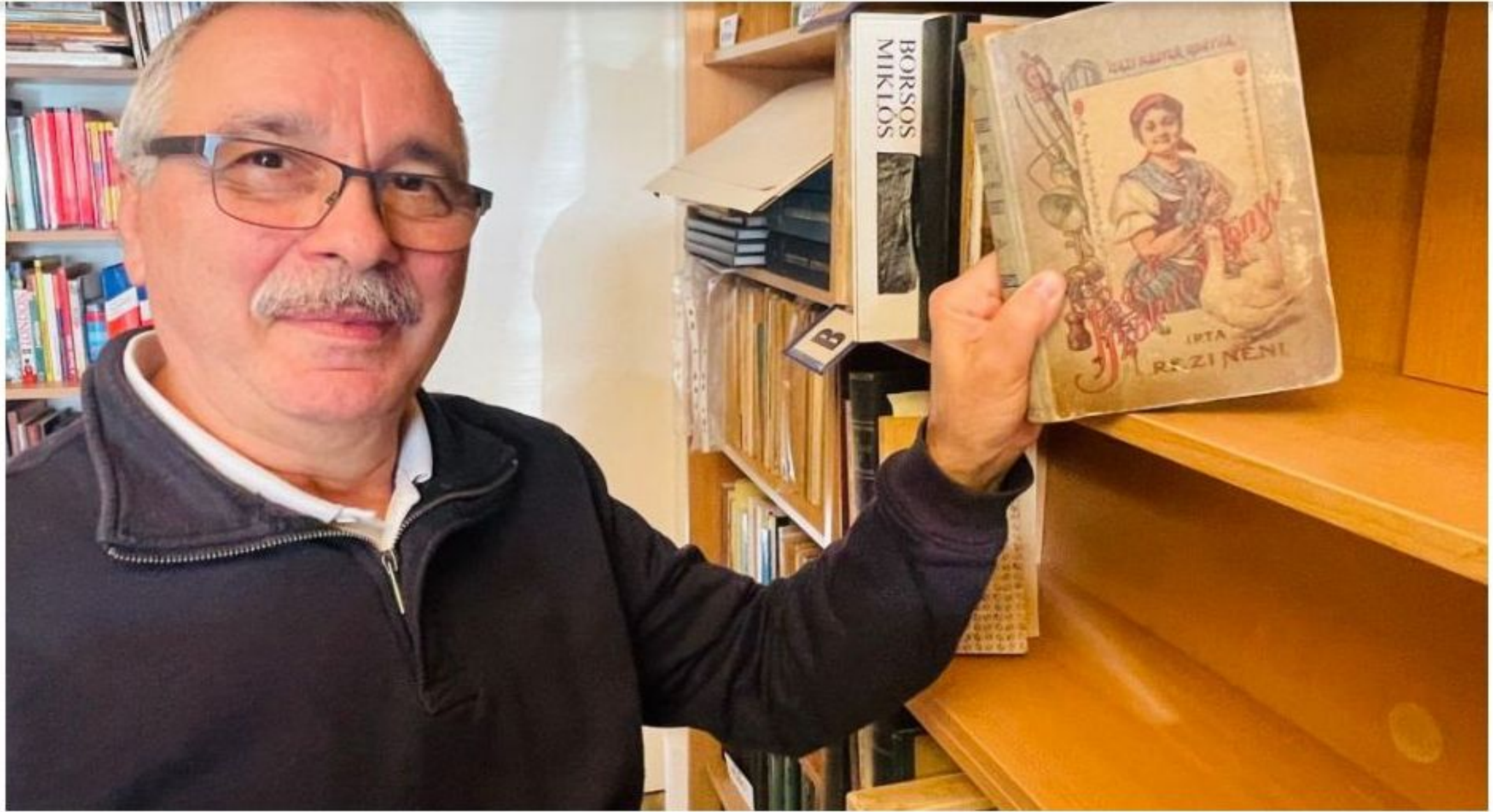
II. Rákóczi Ferenc pápának írt levele bukkant fel egy árverésen, 12 millióról indul a licit

Az ötoldalas levél különlegessége, hogy a száműzetésbe kényszerült fejedelem írta XI. Kelemennek.



” **A Szőnyi-család hithű, katolikus família, így senkit sem lepett meg a családban, hogy a fiatal Szőnyi Endre azt mondta, bár Budapesten élnek, ő Esztergomban, a ferences rendi gimnáziumba szeretne járni.**

A gimnázium elvégzése után, ahogyan ő fogalmaz, egy ideig kereste magát, még nem tudta merre induljon, ezért elment ablaktisztítónak. A munka mellett pedig a pesti [antikváriumokat](#) járta, szerette a régi könyvek illatát, az antikváriumok hangulatát.



Szőnyi Endre szerint minden nap történhet csoda és valaki beszél egy ritka könyvvel. Fotó: Mandiner

Ablaktisztítóként ötezer forintot keresett, tudta, hogy antikváriumi eladóként ennek a negyedét sem fogja, ám mégis ebbe az irányba indult: „Egy nap bementem az Állami Könyvterjesztő Vállalat központjába azzal, hogy antikváriumban szeretnék dolgozni. Így kerültem 1978 februárjában a Népszínház utcai 58-as számú antikváriumba, mert ugyebár a kommunizmusban nem úgy volt, hogy nevet választhatott valamelyik üzlet, egyszerűen kapott egy iktatószámot”- folytatja Szőnyi. Itt találkozott dr. Sas Kálmánnéval, az üzlet vezetőjével, akitől saját bevallása szerint becsületet és a szakma iránti alázatot tanulta. A hölgy még ma is él, 92 esztendő. Szőnyi első fizetése 1340 forint volt, jutalékkal sem több kétezernél, nagyságrendekkel kevesebb, mint ablaktisztítóként, de ő boldog volt és elvégezte levelezőn a magyar-könyvtár szakot a nyíregyházi főiskolát, mellette pedig még három könyvekkel kapcsolatos képzést. Imádta a munka minden percét, bár a Népszínház utcai antikváriumnak voltak árnyoldalai is.

” *„Sajnos közel volt a Blaha Lujza téri hírlapkiadó épületéhez, onnan pedig rendszeresen átjártak a kommunista újságírók, akik az ajándékba kapott, főleg szocialista tematikájú könyveket jöttek eladni. Bajban voltunk, hiszen sok esetben a kutyának sem kellettek ezek a könyvek, de mégis átvettük, mert nem akartuk, hogy újságcikk szülessen a Népszabadságban, hogy az 58-as számú antikvárium semmire sem tartja a kommunista irodalmat”*

– emlékezik Szőnyi Endre, aki azt is elmesélte, akkoriban még viszonylag olcsón lehetett hozzájutni ritka könyvekhez. József Attilát említi. „1969-től volt könyvárverése az állami könyvterjesztőnek. Ha ott volt egy József Attila első kiadás és 150 forint volt a kikiáltási ára, akkor nagyon ritkán ment fel mondjuk 300 forintra. Mások voltak a gyűjtők és az anyagi lehetőségek is. Ma egy első kiadású József Attila-kötet akár százezer forint feletti összegbe is kerülhet.”

A Népszínház utcából aztán elment a szakma doyenjéhez, Fehér Alajoshoz dolgozni, akinek a Népköztársaság úton (a mai Andrássy úton) volt híres antikváriuma. Fehér Alajosról tudni kell, hogy még a II. világháború alatt került a könyves szakmába, a Püski Sándor-féle Magyar Életnél dolgozott és hihetetlen tapasztalata és érzéke volt a könyvekhez. Szőnyi Endre nála lett könyvbecsüs, ami nagy rangnak számított. Itt sok különleges könyv került a kezébe, de a karrierje során azért anomáliákkal is találkozott:

„Egyszer egy idős úr jött be és nagyon komoly régi könyveket hozott eladásra. Semmire sem gyanakodtunk, aztán kiderült, hogy a református egyház könyvtárából csente el őket. Ami még megvolt, azokat természetesen visszakarta az egyház.

Egy másik esetben pedig egy nagy néprajzi gyűjteményből jöttek csodás könyvek, a gyűjtők pillanatok alatt hírért vették, hogy nálunk micsoda ritkaságokat vásárolhatnak. Aztán kiderült, hogy az ELTE könyvtárából emelte el a köteteket, az aki behozta” – mondja Szőnyi Endre, aki az Andrássy úti antikvárium után dolgozott a Váci utcaiban is. Amint mondja, remek helyen volt, kiváló vevőkörrel és elég sok külföldivel, akik közül a legtöbben metszeteket vásároltak. „Egyik nap maga Walter Zenga, az olasz fociválogatott világhírű kapusa jött be hozzánk és vett egy csodás rézmetszetet, Hartmann Schedel Buda első ábrázolását” – meséli a 66 éves antikvárius.



Szőnyi reméli, még sokáig hódolhat a szenvedélyének, a régi könyveknek. Fotó: Mandiner

A Szőnyi Antikváriumot a Szent István körúton végül 1992-ben nyitották meg. Nyílt privatizáció keretén belül, árverés útján jutottak hozzá a helyiség bérleti jogához. Szőnyi Endre habár 46 éve van a szakmában, ma is nagy izgalommal várja, milyen könyveket visznek be az [antikváriumába](#), amely már az Ipoly utcába költözött azóta: *„Mindig ott van a csoda lehetősége, hogy valaki besétál az utcáról és hoz egy különleges, ritka könyvet. Szeretem felderíteni egy kötet történetét, a keletkezésének hátterét, az írója életét. Nagyon izgalmas munkának tartom.”* A kincsekkel kapcsolatban azt is elmeséli, nem is olyan régen nyílt az ajtó és egy ritka kéziratgyűjteményt hoztak be hozzá. Volt benne Babits, Kosztolányi és Krúdy kézirat is, természetesen árverésre kerülnek. Szőnyi is rendez árveréseket, ahol nem egyszer ő szól licit közben a gyűjtőknek, hogy ne harcoljanak annyira az adott könyvért, mert nem olyan jó állapotú. Látszólag maga ellen beszél, ám szerinte mégsem:

EZT IS AJÁNLJUK A TÉMÁBAN

Karinthy Frigyes által megfejtett keresztrejtvényekre licitálhat egy árverésen

Fejtette Karinthy. Ez áll a az újságra ráírva. Egy biztos, a híres író szenvedélyes keresztrejtvény-fejtő volt.



„Ha az ember becsületes, az bizalmat szül, tiszteletet teremt és baráti kapcsolatot a gyűjtőkkel. Engem ezért szeretnek és ezért adnak be hozzám könyveket az árverésekre. Nem szabad lerabolni az embereket, elégedjen meg az antikvárium az árverési jutalékkal, abból is meg lehet élni becsületesen”

– mondja. A Szőnyi Antikvárium amúgy valódi családi manufaktúra. Szőnyi Endre felesége és a fia is ott dolgozik ha pedig [árverés](#) van, akkor a két lánya is besegít, ők fogadják a telefonos liciteket. Főszereplőnk amondó, még szeretne sok időt eltölteni a könyves világban: *„Ha a jó Isten is így akarja, még sokáig maradok. Rajta múlik. Mint minden.”*